

Abstrakty diskusních panelů zaslané moderátory

Geografie příhraničních regionů

Tomáš Havlíček a Milan Jeřábek

1. Proměny pohraničí v Evropě a v Česku za posledních 20 let: Díky rychlé proměně geopolohy českého pohraničí z uzavřeného (železná opona) k otevřenému území (Schengen) získaly pohraniční periferní oblasti velký potenciál možného rozvoje (efekt kooperace) oproti vnitřním periferním oblastem. Přesto vykazuje pohraničí nadále periferní charakter vůči jádrům ve vnitrozemí. Vymezení pohraničí, přeshraniční identita, Schengen, role pohraničí při utváření evropské identity a oslabování významu států.
2. Institucionalizace přeshraniční spolupráce: euroregiony, evropské regiony územní spolupráce, makroregiony (např. Alpy...), spolupráce regionálních, státních a evropských aktérů, "top-down" a "bottom-up" efekty atd.
3. Aktéři přeshraniční spolupráce: rozhodující role patří aktivním osobám (stakeholder), disponujícím odpovídajícím lidským a sociálním kapitálem (vzdělání, jazyk, důvěra, spolupráce komunikace), další se přizpůsobí, „vezou“ či nezapojují, čím geograficky blíže a nižší řádovostní úroveň, tím je spolupráce užší a efektivnější (např. obce bezprostředně hraniční/sousední), role vertikálního zasíťování.
4. Regionální rozvoj pohraničí: Pohraniční oblasti vykazují dlouhodobě nižší potenciál k regionálnímu rozvoji než u regionů vnitrozemských a to především z důvodů absence významných jader. Tento nízký konkurenční potenciál mohou příhraniční oblasti kompenzovat přeshraniční kooperací, resp. interakcí. Příhraniční regiony se tak daleko více budou orientovat z důvodů výhod spolupráce na přeshraniční sousední území než na přilehlé území ve vnitrozemí. Příklady úspěšného regionálního rozvoje příhraničních regionů.

Prostorová organizace a prostorové interakce

Marián Halás a Pavel Klapka

1. Rozvojové osy v České republice – mýtus nebo realita? Diskuse k vymezení tzv. rozvojových os ve Strategii regionálního rozvoje České republiky 2007-2013 (MMR ČR) i v Politice územního rozvoje České republiky 2008 (ÚÚR Brno), které již byly např. opakovaně kritizovány Blažkem.
2. Probíhá v České republice suburbanizace nebo desurbanizace? Rostou a posilňují metropolitní regiony anebo naopak se vylidňují a upadají? Přímá reakce na články Sýkory a Posové (Geografie 1/2011, 3/2011) – vhodnost aplikace postupů použitých v západní Evropě, výpovědní hodnota dat o obyvatelstvu apod.
3. Je geografická organizace prostoru ovlivňována moderními informačními a komunikačními technologiemi? Bouřlivý rozvoj informačních a komunikačních technologií v posledních 20 letech ovlivnil většinu oblastí lidského života. Otázkou je, zda a do jaké míry ovlivňuje i geografickou organizaci prostoru a jak můžeme tyto proměny sledovat v rámci konceptu geografie času.
4. Naleznou v současné geografii uplatnění modely prostorových interakcí? Modelování prostorových interakcí bylo inspirováno pracemi starými více než 60 let. Otázkou je, zda i v současném světě lze aplikovat a využít kvantitativní koncepty sociální fyziky, případně jak pojmut otázku masy a funkce vzdálenosti, tedy dvou primárních proměnných vstupujících do modelů prostorových interakcí.

Geografie dopravy

Marcel Horňák a Daniel Seidenglanz

1. Ukotvenost geografie dopravy v kvantitativních metodách a v technokratickém přístupu 2. poloviny 20. století a s tím související vysouvání geografie dopravy mimo jádro geografie.
2. Nové výzvy 21. století pro dopravní geografii. Sociální aspekty studia dopravních fenoménů. Mobilita, její význam pro každodenní život člověka, možnosti studia, datové zdroje, omezení. Gender aspekty, sociální exkluze a další omezení mobility. Cyberspace, vliv na mobilitu, jak jej studovat v geografii dopravy. Doprava a environmentální otázky.
3. Pozice a úkoly geografie dopravy v současné společnosti. Geografie dopravy a (politická/rozhodovací) praxe, dopravní politika, dopravní plánování jako (možná) platforma pro geografie dopravy. Interdisciplinarita, intradisciplinarita v geografii dopravy.
4. Situace v současné české a slovenské geografii dopravy, její pozice nebo zastoupení v „národních“ geografických strukturách. Nejvýznamnější témata, metody. Problémy nebo omezení vyplývající z pozice mimo anglofonní svět.

Historická, kulturní a politická geografie střední a východní Evropy

Pavel Chromý a Tadeusz Siwek

1. Současné a budoucí postavení střední a východní Evropy v EU a v Evropě obecně: směřuje tento region k rovnoprávnému postavení nebo k periférii?
2. Vzájemné vztahy uvnitř tohoto regionu: od spolupráce typu Visegrádské 4, přes nezáměr po konflikty a napětí (Slovensko-Maďarsko, Rumunsko-Moldavsko, Balkán).
3. Historické a kulturní zvláštnosti regionu jako turistická nabídka.
4. Tradiční menšiny vs. novodobí migranti.